Нашақорлық және жастар проблемасы

ТОП: В15-ФИН-3
ОРЫНДАҒАН:ТОҚТАМЫСОВА ДИЛЯРА
ҚАБЫЛДАҒАН:АЛПЫСБАЕВА ҒАЛИЯ

Жоспар

- Нашақорлық дегеніміз не?
- Нашақорлықтың тарихы?
- Нашақорлықты алдын алу жолдары?
- Нашақорлыққа бару себептері?

“Дені сау адам –
табиғаттың ең қымбат
жемісі”
Т. Карлейль

Темекі

Есірткі

Зиянды заттар

Ішімді

Нашақорлық

- **Нашақорлық-наркомания (грек тілінен narke – мелшию және mania – ессіздік– есірткі заттарға патологиялық дағдыланудың нәтижесінде пайда болатын созылмалы ауру.**

Есірткі тарихы

Б.з.д. 2700 жылдары Қытайда анаша пайдаланылды деген дерек бар. Египетте емдік және діни ғұрыптарда пайдаланғаны туралы грек тарихшысы Геродоттың да еңбектерінен кездестіруге болады. Ең алғаш рет есірткінің зиянын шығыс ғұламасы Ибн Сина жазып көрсеткен.

- **Есірткі таралуы XIX ғасырда кеңінен етек алды. Ол үшін Англия мен Қытай арасында соғыс та болды. XX ғасырдың ортасында дамыған батыс елдерінде нашақорлық пен есірткі айналымы қауіпті жағдайға жетті. Бұл жағынан АҚШ бірінші орынға ие болды.**

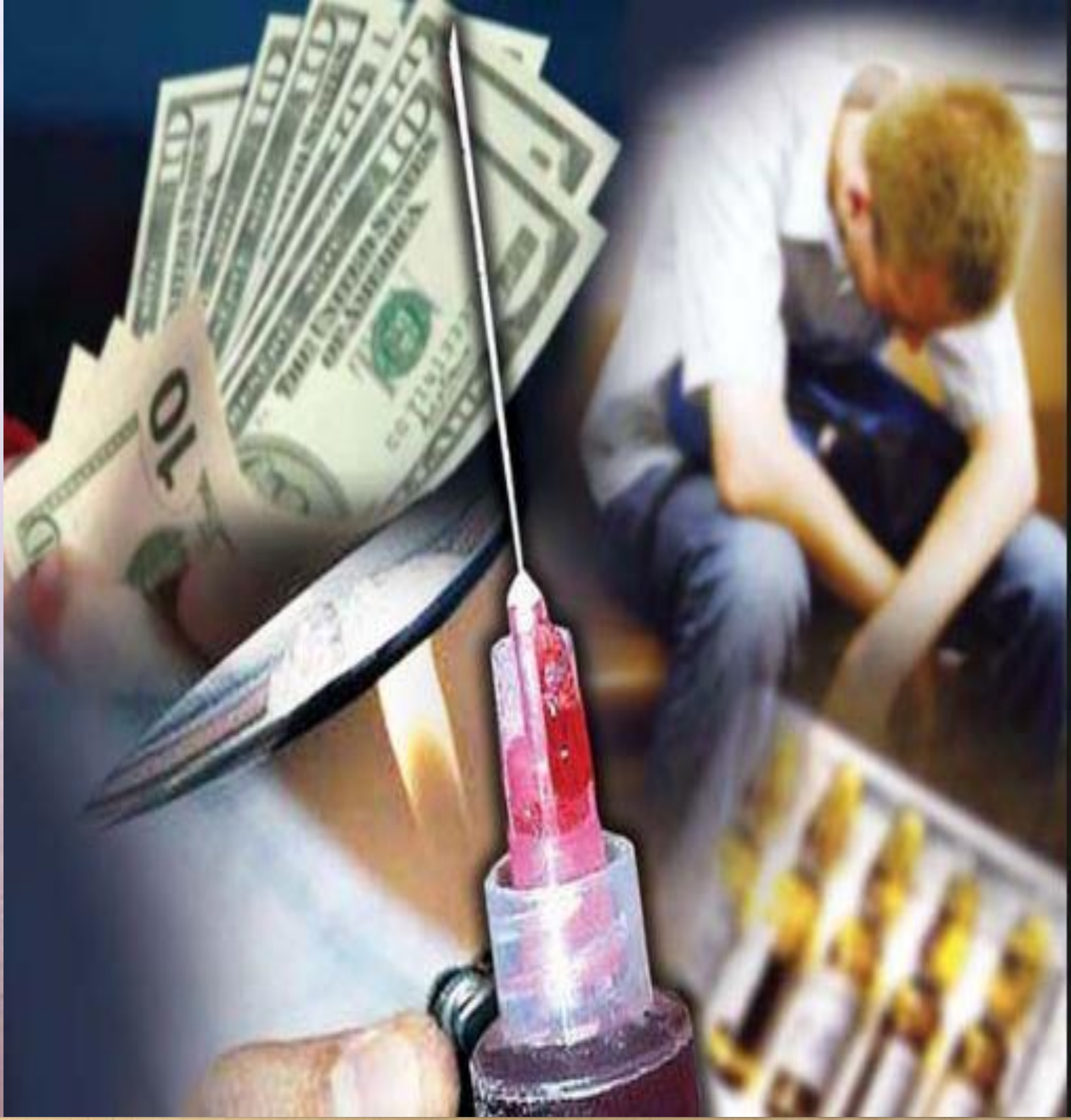

Есірткі түрлері

Токсикомания

Марихуана

Героин

Кокаин

Экстази

Токсикомания

- **Токсикомания– булармен, газдармен демалу. Токсикоманияның кейбір формалары ароматтық және басқа да заттар, мысалы тұрмыста қолданылатын ацетон, бензол арқылы таралады. Бұдақтардыл ерітінділер, тазартқыштар, синтетикалық желімдер, никробояулар, кетіретін сұйықтықтар және т.б. Үйде негізінен дезодорант-спрей, шашқа арналған лак, жиһазды тазартуға арналған сұйықтық, тырнаққа арналған лак, бензин және т.с.с.**
- **Токсикоманияның әсерінен бұлшық ет аурулары, жүріс-тұрыс бәсеңдеуі, салмақ жоғалту, бауыр мен бүйрек қызметінің бұзылуы, бас миының және жүйке жүйесінің бұзылуы, еске сақтау, ойлау қабілеттерінің әлсіреуі сияқты ауруларға, ал әрі қарай Асфиксияға (дем алудың қиындауы), естен тануға, комаға және кенеттен қайтыс болуға әкеліп соғады**.

Марихуана

- **Марихуана– кептірілген, ұсақ туралған жапырақтың, тұқымдар мен жасыл, қоңыр немесе сұр түсті сора гүлдерінің қосындысы. Марихуана – көптеген елдерде, оның ішінде Қазақстанда көп таралған заңсыз есірткі.**
- **Марихуананың ықпалындағы адамның басы айналады, жүрісі бұзылады, үнемі күле береді және есте сақтау қабілеті төмендейді.**
- **Марихуананы шегуді кейбіреулер денсаулыққа зиян емес деп санайды. Алайда, ол денсаулыққа үлкен зиян келтіреді.**

Героин

- Героин - ең алдымен опий пайда болды, содан кейін одан морфин алынды, одан героин шығарылды. Героин өзінің есірткілік белсенділігімен морфийннен әлдеқайда асып түседі. Ол қыздырғаннан кейін тамырға егіледі, шегіледі, онымен демалады. 2008 жылдың 8 айы ішінде Астана қаласында героиннің дозасын асырып қолданғаннан 19 жастан 30 жасқа дейін 48 адам көз жұмған.
- Нашақорлардың түн ұйқылары бұзылады, артериалдық қан қысымы төмендейді, ине салу нәтижесінен тамырлары тесіледі, бауыры мен бүйректері ауырады, организмі дене және психологиялық жағынан әлсірейді, гепатит пен СПИД-ке шалдығады, ақырында өлімге әкеп соғады.

Кокаин

- **Кокаин – коки өсімдігінен шығарылған, негізінен ақ ұнтақ тәріздес есірткі. Кокаин ұнтағын ұсақтап мұрын арқылы тартады немесе тамырға енгізу үшін езеді.**
- **Кокаинді тек бай адамдар қолдана алады, себебі оны сатып алу үшін аптасына мың доллардан астам ақша жұмсалады. Оған тез үйреніп кетуге болады. Кокаинді қолданушылар паранойд болып келеді, олар миына қан құйылуынан, жүректің қысылуынан кенеттен өліп кетеді.**
- **Алғашқы дозадан алған жақсы әсерлерді сезіну үшін кокаинді жиі және көптеп қолдану керек болады. Есірткіні алғашқыда эйфорияны сезіну үшін енгізсе, кейін тек өзін жақсы сезініп, күйзелу немесе шаршаған жағдайын кетіру үшін қолданады. Қолданудың ақыры – сандырақтауға, дем алуының бұзылуына, есінен тануына, ақырында өлімге әкеліп соғады.**

RUSkef.RU

Экстази

Экстази– 1987 ж. Испанияда болған бір дискотекада «экстази» таблеткасын (метилендиоксиметиламфетамин) музыкамен біріктіруден болған эффект «ашылды». Экстази қолданғаннан кейін жеңілдік сезіледі, күш-қуаты күшейеді, көңіл көтеріп, бірнеше сағат қатарымен шаршамай билеуге болады. «Экстази» 2 сағаттан 8 сағатқа дейін әрекет етеді. Алайда «Экстазиден» қайтыс болғандардың саны көп. Ол ең қауіпті есірткі құралдарының қатарына саналып, БҰҰ-ның барлық елдерінде тыйым салынған. Осы есірткіні қолданған кезде адамның ми клеткалары, бауыры, бүйрегі бұзылады, жүйкесі бұзылады, тамырлары қысылады, ақырында өлімге әкеліп соғады.

Есірткіге қарсы күрес

Есірткіге қарсы күрес ХХ ғасырдың басында халықаралық сипат алып, арнайы құжаттармен бекітілді. 1946 жылдан бақылау Біріккен Ұлттар Ұйымының құзырына көшті.

Нашақорлыққа көбінесе жасөспірімдер шалдығады, алайда осы кезенде ересектер арасында да ескірткіге әуестенетіндер көбейіп келеді. Нашақорлардын саны 2000 жылы 1999 жылмен салыстырғанда 98% өскен. Сондықтан әңгімеміз тек жасөспірімдср арасындағы нашақорлыққа салынудың себептері неде?

Адам нашақорлыққа қандай жолдармен келеді. Жасөспірімдер арасында нашақорлыққа салынуға бейім жағдайлар мынадай:

— ата-ананың баласын тәрбиелеуге уақытынын болмауы, жасөспірімнің үйден тыс өмірін қадағаламауы;

— отбасы мүшелерінің бірі арақ-шарап ішуі немесе есірткі колдануы;

әкесі мен шешесінің жиі жанжалдасуы

отбасындағы түсініспеушіліктің орын алуы;

— мектепте мұғалімдердің нашақорлық мәселелеріне көңіл бөлмеу

достарының арасында нашақорлардың бар болуы;

-өзінен жасы үлкен достарынын жетегінде жүруі;

алкоголь мен есірткіге қол жеткізудін оңай болуы

әлеуметтік-экономикалық жағдайының төмендігі.

Дене шынықтыру жаттығуларын жүйелі орындау

Спортпен шұғылдану

Бос уақытын дұрыс ұйымдастыру

Зиянды заттардың

Салауатты өмір салтын ұстану

Өзін – өзі сыйлау, жауапкершілік сезімінің жоғары болуы

Тиімді, құнарлы тамақтану

Ресми мәлімет биылғы

- Ресми мәлімет биылғы жылы Қазақстанда 12-14 жас аралығындағы нашақорлар саны көбейіп, республикадағы ең жас нашақордың жасы 7-де болып отыр деген дерек келтіреді. Ал 15-17 жас аралығындағы нашақор жасөспірімдер саны былтырғы жылдың осы кезеңіндегі мәлімет бойынша 1068 адам болса, бүгінгі күні олардың қатары 3201 адамға жеткен. Дәл бүгінгі күні Қазақстан бойынша наркологиялық диспансерде есепте тұрған нашақорлар саны 52137 адамды құрап, өткен жылдармен салыстырғанда 9,5 пайызға артқан.

Назарлырыңызға

Рахмет!